

Anatomia

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Wydział Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów	Pielęgniarstwo
Dyscyplina wiodąca	Nauki o zdrowiu
Profil studiów	praktyczny
Poziom kształcenia	I stopnia
Forma studiów	stacjonarny
Typ modułu/przedmiotu	obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	egzamin
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Zakład Anatomii Człowieka Wydział Nauk o Zdrowiu Warszawski Uniwersytet Medyczny Chałubińskiego 5, 02-004 Warszawa
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	dr hab. n. o zdr. Patryk Rzońca
Koordynator przedmiotu	dr hab. n. med. Małgorzata Witkowska-Zimny malgorzata.witkowska-zimny@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	dr hab. n. med. Małgorzata Witkowska-Zimny malgorzata.witkowska-zimny@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	dr hab. n. med. Małgorzata Witkowska-Zimny dr hab. n. o zdr. Patryk Rzońca mgr Irmina Kołtun mgr Monika Szyszka mgr Adam Gorgol mgr Jakub Winkler-Galicki

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

Rok i semestr studiów	I rok, I semestr	Liczba punktów ECTS	3.0
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ	Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)	3		
seminarium (S)			
ćwiczenia (C)	30	2	
e-learning (e-L) - wykłady	19	0,5	
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	20	0,5	

3. CELE KSZTAŁCENIA

C1	Zapoznanie studenta z budową ciała ludzkiego, ze stosunkami topograficznymi poszczególnych narządów i układów.
C2	Zapoznanie studenta z mianownictwem anatomicznym w języku polskim i angielskim (wybrane).
C3	Nabycie przez studenta umiejętności nazywania i rozpoznawania poszczególnych struktur anatomicznych w oparciu o materiał tkankowy oraz komputerowe projekcje 3D
C4	Nabycie przez studenta wiedzy i umiejętności w zakresie zastosowania wiedzy z zakresu anatomii i czynności organizmu człowieka w praktyce pielęgniarstwa oraz do oceny wyników badań obrazowych

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 (Dz. U. z 2021 r. poz. 755, z 2022 r. poz. 157 i 1742, z 2023 r. poz. 2152, z 2024 r. poz. 1514 oraz 2025 r. poz. 1133).
---	---

Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:

A.W1	budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyny górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) i czynnościowym (układ kostno-stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układy płciowe, układ nerwowy, narządy zmysłów, powłoka wspólna)
------	---

Umiejętności – Absolwent* potrafi:

A.U1	posługiwać się w praktyce mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystywać znajomość topografii narządów ciała ludzkiego
------	---

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
--------------------------	-------------------

Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:

W1	
----	--

Umiejętności – Absolwent potrafi:

U1	
----	--

Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:

K1	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną
----	---

6. ZAJĘCIA

Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Wykład 1	Wstęp do anatomii. Terminologia anatomiczna, ogólna budowa ludzkiego ciała, osie i płaszczyzny.	AW1, K1
Wykład 2	Osteologia. Budowa kręgosłupa, krzywizny kręgosłupa. Ogólna budowa kręgu. Budowa klatki piersiowej. Kości kończyny górnej i dolnej. Podział kości czaszki. Różnice w budowie i funkcjonowaniu szkieletu w okresie dzieciństwa, dorosłości i starości.	AW1
Wykład 3	Podział i topografia mięśni. Mięśnie głowy, szyi, klatki piersiowej, grzbietu, brzucha, kończyny górnej i dolnej, mięśnie dna miednicy. Rola powięzi.	AW1
Wykład 4	Anatomia układu oddechowego – topografia górnych i dolnych dróg oddechowych, budowa opłucnej i płuc.	AW1
Wykład 5	Anatomia układu sercowo – naczyniowego – układ tętniczy i żylny, krążenie duże i małe, krążenie mózgowe, krążenie płodowe. Różnice między krążeniem prenatalnym i postnatalnym.	AW1

Wykład 6	Anatomia układu pokarmowego – budowa i topografia jamy ustnej, gardła, przełyku, żołądka, wątroby, trzustki, podział i położenie jelita cienkiego i grube.	AW1
Wykład 7	Anatomia układu moczowo-płciowego – budowa i topografia nerki, nefron, drogi wyprowadzania moczu, budowa i funkcja pęcherza moczowego, unaczynienie nerek, budowa męskiego i żeńskiego układu płciowego.	AW1
Wykład 8	Anatomia ośrodkowego układu nerwowego – budowa i podział czynnościowy (mózgowie, kresomózgowie, mózdzek, pień mózgu, komory mózgu, opony mózgowia). Budowa i funkcja rdzenia kręgowego, opony rdzenia kręgowego. Anatomia obwodowego układu nerwowego – sploty nerwowe, podział i topografia autonomicznego układu nerwowego. Nerwy czaszkowe i rdzeniowe – zakres unerwienia.	AW1
Wykład 9	Anatomia układu wydzielania wewnętrznego – budowa, topografia i czynności (przysadka mózgowa, szyszynka, gruczoł tarczowy, gruczoły przytarczyczne, nadnercza).	AW1
Wykład 10	Powłoka wspólna – budowa i funkcja skóry. Anatomia narządów zmysłu – budowa gałki ocznej, narząd węchy i smaku, narząd słuchu i równowagi.	AW1
Ćwiczenia 1	Terminologia anatomiczna, ogólna budowa ludzkiego ciała, osie i płaszczyzny, części i okolice ciała.	AU1
Ćwiczenia 2	Budowa kręgosłupa, krzywizny kręgosłupa. Rozpoznawanie kręgów, kości, części czaszki. Budowa klatki piersiowej.	AU1
Ćwiczenia 3	Mięśnie głowy, szyi, klatki piersiowej, grzbietu, brzucha, kończyny górnej i dolnej, mięśnie dna miednicy.	AU1
Ćwiczenia 4	Budowa jamy nosowej, gardła, krtani, tchawicy, oskrzeli, płuc.	AU1
Ćwiczenia 5	Anatomia serca, naczyń, układ tętniczy i żylny, krążenie duże i małe, krążenie mózgowe, krążenie płodowe. Różnice między krążeniem prenatalnym i postnatalnym.	AU1
Ćwiczenia 6	Budowa i topografia jamy ustnej, gardła, przełyku, żołądka, wątroby, trzustki, podział i położenie jelita cienkiego i grube.	AU1
Ćwiczenia 7	Budowa i topografia nerki, drogi wyprowadzania moczu, budowa i funkcja pęcherza moczowego, unaczynienie nerek. Nadnercza. Budowa męskiego i żeńskiego układu płciowego.	AU1
Ćwiczenia 8	Budowa ośrodkowego układu nerwowego z uwzględnieniem przysadki mózgowej, szyszynki.	AU1
Ćwiczenia 9	Budowa obwodowego układu nerwowego: nerwy czaszkowe, rdzeniowe, najważniejsze sploty nerwowe. Unerwienie autonomiczne. Zakres unerwienia.	AU1
Ćwiczenia 10	Budowa skóry, gałki ocznej, narządu węchu i smaku, narządu słuchu i równowagi. Podsumowanie zajęć z anatomii. Zaliczenie końcowe zajęć ćwiczeniowych.	AU1

7. LITERATURA**Obowiązkowa**

Netter FH. Netter Atlas anatomii człowieka. EdraUrban & Partner. Wrocław 2019 (lub późniejsze)
 Hansen JT. Anatomia Nettera do kolorowania Edra Urban & Partner. Wrocław 2019

Uzupełniająca

Paulsen F, Waschke J. Atlas anatomii człowieka Sobotta. Angielskie mianownictwo. Tom 1. Ogólne pojęcia anatomiczne. Narządy ruchu. Tom 2. Narządy wewnętrzne klatki piersiowej, jamy brzusznej i miednicy. Tom 3. Głowa, szyja i układ nerwowy. Edra Urban & Partner. Wrocław 2019

Moore K, Dalley A, Agur A. Anatomia kliniczna. Tom 1 i 2. MedPharm Polska Wrocław 2019

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
AW1,AU1, K1	Zaliczenie testu końcowego oraz zaliczenie poszczególnych zagadnień ćwiczeniowych	Na ocenę końcową ćwiczeń składa się liczba uzyskanych punktów z testu końcowego (maksymalnie 30 punkty). Skala ocen: 0-15 pkt. – 2,0 (ndst) 16-18 pkt. – 3,0 (dost) 19-21 pkt. – 3,5 (ddb) 22-24 pkt. – 4,0 (db) 25-27 pkt. – 4,5 (pdb) 28-30 pkt. – 5,0 (bdb)
AW1, AU1	Pozytywny wynik końcowego egzaminu obejmującego materiał przedstawiony w formie wykładów oraz ćwiczeń. Egzamin będzie realizowany w formie testu jednokrotnego wyboru z 5 wariantami odpowiedzi. Test składa się ze 50 pytań	Oceny z egzaminu wystawiane będą na podstawie uzyskanej liczby punktów: 0-26 pkt. – 2,0 (ndst) 27-32 pkt. – 3,0 (dost) 33-37 pkt. – 3,5 (ddb) 38-42 pkt. – 4,0 (db) 43-46 pkt. – 4,5 (pdb) 47-50 pkt. – 5,0 (bdb) Student, który otrzyma ocenę niedostateczną (2,0) może przystąpić do egzaminu poprawkowego w wyznaczonym terminie.

9. INFORMACJE DODATKOWE

Przedmiot Anatomia prowadzony jest przez Zakład Anatomii Człowieka Wydziału Nauk o Zdrowiu WUM.
 Wykłady z Anatomii dostępne są za pośrednictwem platformy e-learningowej WUM do dnia poprzedzającego egzamin końcowy.
 Przedmiot zaliczany jest na podstawie zaliczenia poszczególnych ćwiczeń, wyników zaliczenia testowego ćwiczeń i wyników testowego egzaminu końcowego.

- Każdy student jest zobowiązany do obecności na wszystkich ćwiczeniach. W razie nieobecności należy odbyć zajęcia z inną grupą, lub udokumentować znajomość zagadnień u osoby prowadzącej zajęcia we wskazany przez nią sposób i we wskazanym przez nią terminie. Wszelkie sprawy dotyczące nieobecności na ćwiczeniach należy uregulować niezwłocznie.
- Do zajęć należy być przygotowanym w oparciu o zalecaną literaturę oraz wykład adekwatny do danego tematu zajęć. Prowadzący ma prawo sprawdzić znajomość zagadnień w formie pisemnej bądź ustnej i nie dopuścić studenta do ćwiczeń w przypadku braku wiedzy dotyczącej aktualnego ćwiczenia. Czterokrotne nieprzygotowanie do zajęć ćwiczeniowych odnotowane przez prowadzącego skutkuje niedopuszczeniem studenta do testu końcowego, a tym samym niezaliczeniem przedmiotu.
- Wniosek o przeniesienie zaliczenia lub oceny z zajęć i egzaminów z przepisany punktami ECTS należy złożyć przed rozpoczęciem roku akademickiego (zgodnie z Regulaminem studiów). Wnioski składane do Prodziekana najlepiej równocześnie przesłać do wiadomości koordynatorki przedmiotu na adres mailowy: malgorzata.witkowska-zimny@wum.edu.pl.

Na ostatnich zajęciach ćwiczeniowych odbędzie się zaliczenie ćwiczeń w formie pisemnej. Maksymalna liczba punktów, jakie można otrzymać w testowym zaliczeniu końcowym wynosi 30.

W przypadku niezaliczenia (otrzymania sumarycznie 15 punktów lub mniej) przysługuje jeden termin poprawy (wyznaczony przez osobę odpowiedzialną za dydaktykę).

OSTATECZNY TERMIN ZALICZENIA ĆWICZEŃ – 22.01.2027.

Niespełnienie wyżej opisanych warunków uniemożliwia zaliczenie przedmiotu.

22 stycznia 2027 ZOSTANIE PODANA LISTA OSÓB NIEDOPUSZCZONYCH DO EGZAMINU Z Anatomii

Egzamin końcowy będzie przeprowadzony w formie elektronicznej w salach CD – 2.02.2027.

W przypadku pytań i innych spraw związanych z zajęciami proszę kontaktować się za pośrednictwem platformy MSTeams (podając kierunek studiów, problem wraz z numerem grupy, tematem, datą i godziną zajęć- jeśli dotyczy) z osobą odpowiedzialną za dydaktykę:
dr hab. Małgorzata Witkowska-Zimny

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich